

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

AVIS PATERNAL

L'INDI BRAU.—Hola! Veig que'ls civilitzats també duen penjarelles com nosaltres.

Un més que plora

Un senyor ministre ha plorat, al despedir-se del seu fill que marxava a la guerra. Res absolutament d'estrany té, aqueix plor d'un ministre. Per la mateixa causa havien

plorat centenars de pares i les seves llàgrimes no havien sigut ovirades per ningú.

Deixem que'ls subtils discuteixin si un ministre deu o no deu mostrar-se feble en una estació pública, quan el seu fill parteix a complir un deure sacrossant.

Estem lluny de l'edat en la qual les mares lacedemonies exhibien, contentes, el cadavre d'un fill, mort defensant la patria. És possible que, per un mai més, aquell exaltament, aquell concepte de l'heroisme, posat per damunt de l'amor i de la pena materna, no torni a reparèixer. Potser tindriem que anar-lo a cercar en el Japó, o tal vegada—i això fóra lo més avergonyidor pel ministre que plora i pels altres pares que segueixen plorant per idèntica causa—entre'ls marroquins que anem a combatre.

Nosaltres, emperò, trobem tant humanes i tant belles les llàgrimes paternals, que no sentim pas enveja als japonesos ni als marroquins. D'haver presenciat el desconsol del ministre, probablement hauríem participat d'ell.

Bé està que plori un ministre quan ploren altres que no'n són, i pels quals un fill representa, a més del fruit dels seus amors, totes les seves hisendes, les seves úniques ambicions i el seu únic pervindre; però millor seria que no tinguessin de plorar ni l'un ni els altres.

És clar que una nació amb pares que enviesin els seus fills a la guerra, amb els ulls secs, contents de perdre'l a condició de que guanyés batalles, seria una nació tant bàrbara o tant civilitzada—com us plagui—que no fóra estrany que, persistint en procrear i en perdre tranquilament els fruits de la procreació, arribés a conquerir el món.

Veritat és que'ls alemanys, en la guerra de l'any 70, ploraven i vencien. Aquells admirables reservistes sentimentals, en les llargues nits de campament, recordant-se de la seva llar i de la seva esposa, muntaven les guardies amb els ulls molls i s'enyoraven; però al matí següent, posats en filera de combat, avançaven com màquines cegues, feien mal i destruïen. Molt més lacedemonis que'ls seus enemics eren els francesos, i no pogueren salvar París.

No cal teoritzar, doncs, sobre llàgrimes de pares que despedeixen als seus fills per a anar a la guerra. Lo que si per cas es podria fer és no parlar de guerres, que no valen les llàgrimes que costen.

A Espanya hem esperat que ploressin els rics per a adonar-nos de que ploraven els pobres.

Els nostres soldats reclutes de quota, que de bell entuvi agafaren la cosa com una novetat, que s'empenyaven en fumar grossos havanos, muntats en magnífics automòbils, lluint un uniforme nou i mirant a les dames amb gosadia, per a demostrar que ja no eren sols les minyones de servei les que tenien dret a l'amor del recluta, deuen començar a comprendre que no és possible bromejar amb certes coses. Semblava que s'havia iniciat una revivalla de patriotisme, un patriotisme de nois de bona casa que juguen a soldats a la força, una mica tardanament; però ió que s'iniciava era una revivalla de dolors i sobressurts familiars.

—A la guerra! A la guerra!—criden arreu aquells que, per a consolar-se, se consolen en l'igualtat del sofriment.

El crit tenia d'ésser un altre.

Ara ja s'ha donat el cas de veure plorar un poderós, i no més les ànimes petites hauràn sentit un poc de gratitud a les lleis igualitaris.

Per la nostra part haurem de confessar que les llàgrimes d'un ministre, que no estalviïn les d'una dona del poble, són tant tristes, que fàcilment ens contaminarien el mal de plorar.

Quan ens convencim de que hem posat els fills al món per a servir d'instrument a desiguis incomprensibles, o a alts misteris diplomàtics, aleshores tindrem resignació per a veure'ls patir a jugar-se la vida.

Entre tant, el sentir-nos pares abans que tot, deu ésser el nostre orgull.

X. X.

La nostra executoria

OSALTRES, republicans, bé podem treure d'aqueixa guerra una alta i pura consolació. Comparem el llàstimos espectacle dels republicans de 1898 (excepte en Pi) davant

la guerra de Cuba, amb la magnífica protesta dels republicans d'avui, i ens confortarem amb l'espectacle d'un grandíssim avenç espiritual.

Cada dia estic més convençut de que la missió de les esquerres és la subversió de les aristocracies; la formació de les noves eleccions socials. Les castes noves s'eliminen les malures de raça, i creen el novell esperit. En cada desbordament dels antics vicis nacionals, s'exceptuen a sí mateixes senyorialment, mentre les plebs dorades udolen en les placetes provincials, i la premsa noticiera s'inclina respectuosament davant el mot d'ordre...

Per a nosaltres sols, en les columnes on els diaris vessen minuciosament els telegrams de la guerra, hi ha qualque cosa més que la nova del dia: hi ha la palpació d'aqueixa gran i forta consciència que's va formant el poble sota'l feix de les velles metàfores pseudo-patriòtiques.—L'any 1859, la guerra d'Àfrica encara suscitava, en la ploma d'Alarcón i en un *Romancero* isabelí, l'accent d'una literatura que morfa. La guerra colonial i la guerra hispano-americana ja no trobaren ni una ressonància en l'harpa nacional; no romandrà, d'aquells dies tràgics, ni un sò d'epopeia moribonda.—La guerra d'avui ens mostra ja el sò naixent i juvenil de l'harpa nova, l'epopeia de protesta i d'insubmissió, el gran no dels pobles davant el fred imperi de les raons d'Estat i de les diplomacies, l'esperit d'examen i de crítica davant les empreses bèliques. Recordi's que, ja aleshores de l'intervenció europea a Xina, el socialisme universal alça una protesta contra aquelles nacions interventores a l'Extrem Orient, desde Rússia a Alemanya, que obliden la noble quimera del dret de gents, i passen per sobre les Convencions internacionals atenuadores de l'horror de la guerra: la prohibició del botí, del bombeig de poblacions inermes, de la mort dels no-resistents, de l'absència de presoners i ferits.

L'Estat ja no és avui la divinitat indiscutible i sagrada, hereua dels reis ungits; un noble protestantisme ha entrat en les costums populars, precursor de més eficaces intervencions. Per això avui sembla que, mentre els governs representen l'ancestralitat bèlica i cruel, la massa de poble encarna la ciutadania pacífica i gloriosa dels temps nous. Són dos himnes enemics que's contraposen. La selecció està en els dirigits i no en els dirigents; hi ha, aquí, una implícita destitució de les autoritats, que ja no són *autores* de temps nous, sinó reflecte de voluntats endarrerides i arcaiques.—Tal és el valor sociològic d'aqueixa contraposició.

Per lo demés, aqueixa paradoxica inversió de funcions s'observa en tots els rostres de la societat present. La lluita de castes se dobra a una lluita entre l'esperit vulgar i l'esperit aristocràtic; però aquest el tenen avui les masses populars, mentre les altres castes, embrutides, se refugien en l'idolatria interessada dels conceptes i dels mots buïts. És una nova Reforma on el poble fa de Luther...

Així alcem ara la protesta contra la guerra, com una generosa executoria de superioritat espiritual. Dia vindrà en que'ls homes no podran comprendre que s'arribés a condemnar com a pernicios el pacifisme, aqueixa categoria típica de civilització.

Allà enfora, en el recó dels gabinets burocràtics, els governs ordenen el suprem desordre: la guerra; en les tertulies de casinet provincial, els funcionaris i els burgesos vinculen l'ànima davant l'impulsió oficiosa del qui pensa per ells.—Però aquí, sota'l nostre balcó ciutadà, desfila la nova *autoritat*... Podrà exercir-se, per obra dels governs, aqueixa absurda empresa africana; però la nostra ànima en serà absent, i demà l'història ens exceptuarà de la culpabilitat, que no serà nacional sinó governativa. Podrà maleir-nos una pobre raça orgànica, sorpresa del sarcasme despietat de la civilització; però nosaltres ens netejarem de les tremendes responsabilitats i

alçarem les mans blanques davant aquella obra històrica. Podrà l'opinió ignara de les daurades vulgaritats calumniar el noble impuls de certes revolucions; però el nostre somni no estarà freqüentat per la visió dels compatriotes que moren sacrificats a la freda maquinació dels ministeris, a l'atzar d'una geografia desconeguda...

GABRIEL ALOMAR

Els equilibrats

ORDINARIAMENT, en el terme mig, hi ha la raó. Els esperits ponderats no cauen mai en els extrems, sempre perillosos. Ni un despreci a les

riqueses, que't pugui fer a la misèria, ni un afany d'atresorar que't condemni a una vida miserable, ni matar-te treballant ni embrutir-te en la peresa, ni poruc ni atrevit, ni retardar ni demagog, ni saltar ni jeure. En el just mig hi ha sempre la nota del sentit comú. Després, en qüestió de diners, complidor en el treball, prudent sense por, lliberal de fets, en política caminar serenament sempre. Aquesta deuria ésser la dèria de tothom.

Però algunes voltés, el terme mig, l'odi als extrems, és el cap de corda a que s'arrapen els amics de no fer res.

En política, sobre tot, és molt còmode cridar contra tot lo que's belluga en nom d'un *just medi*, que és un medi de no moure's de la cadira.

Fulano, mal avingut amb el règim, no creu en altres camins que en els de la violència, i predica la revolució? És un cap-calent que'ns portaria al caos.

Sotano creu, honradament, que dintre'l règim pot fer-se obra democràtica, si s'encarrega l'obra de dictar lleis a esperits verament liberals? És un vividor que busca el seu profit.

I en nom d'un *bon sentit* enervador, els inútils passen el temps dient mal de la dreta i de l'esquerra, satisfets de complir els seus deures, desde'l centre, tombats de panxa al sol.

IEPH DE JESPU

Cases barates per a obrers

Responent a l'enquesta del «Fomento de la Propiedad»

UNA de les coses que més tristesa'm causa a ciutat és la visió del sojorn de l'obrer. És ja de sí un poc terrible que l'home tinga que pagar amb diners el sopluig i el lloc que li cal per a arredossar els seus amors i les seves penes íntimes.

El proletari menja el pa falsificat, i carn de la pitjor—quan ne menja;—peix estantís i verdures mústiques; car el seu jornal escàs l'obliga a proveir-se de queviures de baix preu. I encara així no li resten diners per a comprar la llum i l'aire, dues coses que, com l'espai, se paguen a pès d'or en les ciutats com la nostra. La pobresa arrecona a l'obrer en carrers immunds, en barris de vici, en estatges llòbregos, on ni lloc li resta per a moure's, i on, si algú s'emmalalteix, ho ompla tot de baf de febre, i on, si algú gemega, ho ompla tot amb els seus gemecs.

Al llogar un pis, ell lloga també l'anèmia, l'escròfula i les malures encomanadices pels seus fills. Pobres petites vides en perill!, pobres infants tristos, visquent anyoradigós del sol, de les flors, del verd dels arbres i del cel; d'això que sembla creat pel bon Déu expressament per a ells; d'això que llurs pares no'ls hi poden donar sense estalviar-ho en aliments!...

És un infernal dilema aquest; un dilema que, aquell que per la seva dissort el fillofa, ha d'experimentar neguits i revel·lies capaces d'enfollir-lo.

Oh, les reflexions tingudes en les penombres d'un pis encoixós i empassat amb els mobles envellits i misers, abarcant amb la mirada totes les llàstimes posades de manifest, sense que una sola trobi un recó pietós per a ésser amagada!...

En les vivendes dels pobres, els que ploren destorben als que riuen; una llàgrima, un sanglot, un bleix de sofriment les sorolla; es cuina prop dels que agonitzen; no hi ha una porta que clogui prou bé, per a apagar les remors inquietants, ni un passadís prou llarg per a fugir, en cas de defalliment, ni una finestra prou ampla per a esvaïr-hi els pressentiments i distreure l'esperit en la contemplació del mar o les muntanyes. Les vicissituds de la vida, en aqueix apilament d'ànimes i de coses, adquireixen tot seguit un aspecte sinistre.

I sobre això l'impecable menaça de l'egoisme; el rebut que truca puntualment a fi de mes; aquells diners que s'han de donar a la bes-treta; aquell carrat d'ombra i d'ambient tràgic que s'ha de comprar de bell nou, la por a un llançament judicial, que obliga a estalviar el pa i les medecines!...

No cal insistir: tot quant se faci, tot quant s'intenti per a aclarir aqueixa visió fosca que acabo de descriure, tal com la veig sempre que penso en la vida obrera dintre de les urbs, mereixerà la simpatia dels homes de cor.

Estic convençut de que l'aspecte feréstec que presenten les lluites socials, millorarien amb el millorament de les habitacions obreres.

Una caseta blanca, neta i espaiosa, amb un balcó on l'esposa hi tingués una clavellina, on l'espós hi pogués parar el sol en els matins dominicals; un hortet on els nins hi trobessin sorra per a sorrejar-s'hi i lloc per a gambar, donaria placidesa i resignació a la família obrera. I si ademés, amb l'estalvi de lloguer, poguessin tirar un trocet de gallina a l'olla, fóra ja un immens consol per a aquelles vides de lluitadors.

PRUDENCI BERTRANA.

Tenebrosa

Com un torrent de bramular estrèpit, abastant les negroses portalades, sortia la munió, la munió aixuta sota'l jou, sota'l reny, sota la tralla del tant per cent, que un amo i uns esbirros, a copia d'injustícies, salvaguarden.

Jo era un vianant del carreró, amb descaro de femer i burdell, on la parada és permanent d'humanes llateries, en aquest hospital de cossos i ànimes, i veia l'incultura més grollera cobrir les facultats endormiscades, dejunes dels oretjos de l'escola, òrfanes dels petons que'l bell temps dauren.

Pels costats de la fàbrica supuren emanacions de vici i de disbauxa; les dones fugitives de la vida, la vida noble, senten lleus gaubances pel passat dolç i s'esperonen d'odi veient-se ja en les urpies de la falta.

Quiscunes en el llibre de memories hi tenen uns *apuntes* de la fàbrica; entre tèrbols afanys pel pa del dia recorden la careta duplicada de qui donant camí a fatals impulsos burlà una llei inèdita, prò santa, i l'histerisme s'alça de sa tomba cullint del pit la força d'una rialla per tirar-la damunt del món imbècil, meitat imprecació, meitat sarcasme.

Oh tu, la dona esquerra qui somnes entre'l record d'afrentes prop-passades, i sents defalliments, i tens els dubtes del temps amb ses negrors interrogantes!...

A. COSTA I SENDRA

LA REPÚBLICA SENTIMENTAL

DEIA en Sarcey que per els homes idealistes dels dies heroics del segon imperi, la república era una paraula màgica que devia elevar la moral del país i curar tots els mals de l'humanitat. Era aquesta la concepció de la república sentimental, molt propera de l'utopia. I aquesta concepció sentimental de la república ha sigut ben coneguda nostra. Sols la república, pel nostre bon poble honrat ha sigut sentiment. Mai s'ha encarnat en nosaltres el verb fecond de la república utilitaria. I tal volta aqueix allunyament, cada vegada més perllongat, dels republicans a la terra promesa, dins Espanya, ha sigut degut a que nem passat l'època romàntica de l'adolescència de les repúbliques i de les revolucions en continuat gemegar i suspirant per l'adveniment de aquest ideal sentimentalista dintre una esfera de messianisme, en lloc de considerar l'ideal llunyà com cosa pràctica i utilitaria.

Totes les idees, tots els pobles, tots els homes tenen de penar pel seu període sentimental. És un bé que així siga. El sentiment no afebleix quan va acompanyat amb la joventut d'una halenada d'heroicitat. Però entenem-ho bé; els ha d'ésser un període. Quan en l'adolescència la joventut se desvaneix, el sentimentalisme, amb l'edat madura, se va convertint en feblesa, en debilitat, en covardia. Devé l'impotència, l'inutilitat, el no-res.

La república sentimental dels romàntics revolucionaris de la centuria passada, dels heroics i venerables campions, mestres i apòstols de democràcia, ha continuat essent l'única concepció de la generació present, que ja's troba més enllà de l'edat madura del republicanisme, sense pensar que, en aqueix període de la nostra existència, l'idea de la república tenia que ésser utilitaria, o no fóra.

I ja ho hem vist. No ha sigut. Hem pensat sols en la república com curadora de tots els mals; com paladeig de totes les virtuts. No és això? I amb aqueix sentimentalisme, posat en un ideal llunyà, ha permanescut el republicà embadalit, sofrint totes les calamitats, sols consolant-se creient que quan algún dia vingui la República, s'arreglarà tot això. Els homes més bons; les virtuts més arrelades; els funcionaris més honorats, evaporant-se frares i capellans al calor del raig del sol i xent per sobre la testa de l'opulenta metrona. Deixeu fer, deixeu passar la vella fórmula dels individualistes. Esperar, amb un sentimentalisme constant. Però a on, an aquí? Ningú ho sab. Ningú ho sabria. La República sentimental era lo imprevisit, lo inesperat. De tanta fe com s'hi tenia, en ella, ja's va arribar quasi a no creure-hi. La república sentimental era ja un somni.

Erro dels sentimentals és creure en la immaculada pureça de les coses. Sols lo que porta un estigma humà pot ésser fecond. Crec que una llegenda india presenta a un déu enamorat d'una donzella humana. La donzella estima humanament a un arrogant minyó. Què fa el déu per atreure's a la xamosa noia? Pren la figura del favorescut aimant. La donzella, al trobar en dos homes la vera imatge del seu elegit, dubta un moment. Veu en el front de l'home unes gotes de suor. I an aquell se entrega. El front del déu brillava massa pur. I humanament la noia va volguer l'home amb tots els estigmes de la seva condició...

Els republicans espanyols han adorat sempre una república que no tenia gotes de suor al front; que no tenia estigmes. Aquí teniu l'inutilitat de l'esforç; lo xorc de la devoció; lo feble del sentimentalisme.

Hem passat la vida sentint el cant d'un aucell del paradís. I què ha passat? Que mentres el pobre poble l'escoltava, han vingut els furtius, han caçat l'aucell, rostint-lo a la caçola. El sentimentalisme d'alguns ha sigut utilitarisme dels altres.

ROMÀ JORI

DE L'ALTRA GUERRA

BARTOMEU de l'Aixa era un vell igualadí que havia sigut voluntari a l'Àfrica i s'havia barallat a les ordres del general Prim. Era de caràcter obert i alegre; tenia una conversa agradable, i, si la misèria no l'hagués atormentat amb les seves urpes, no l'hauria abandonat mai el bon humor.

La seva flaca era parlar de la guerra d'Àfrica. Per a fer-lo enfadar hi havia qui deia que, als cinc minuts del desembarc, ja li va semblar que rebia una ferida al cap-de-vall de l'esquena i que no havia sortit a operacions ni un sol dia. Sentint-lo an ell, no s'havia disparat ni una sola bala en tota la guerra que ell no pogués donar raó del lloc on exactament havia anat a caure.

D'entre les moltes coses que li havia sentit contar, recordo, avui, la següent, que no deixa d'ésser curiosa.

Diu que un dia, estant d'operacions prop de no sé quina kàbila mig amiga d'Espanya, va agafar conversa amb un moro pacífic que sabia el català perquè havia venut dàtils a Barcelona.

Parlant, parlant, van sortir a parlar d'Igualeda, i en Bartomeu de l'Aixa li va explicar que si el Sant Crist això i que si el Sant Crist allò altre, i, naturalment, la conversa va portar la recordança de la famosa batalla del Bruc.

El moro va preguntar-li contra qui va ésser la batucà i el perquè de la guerra, i l'Aixa, sentint-se inflammat de patriòtic entusiasme, va respondre-li que'ls francesos, amb l'escusa de portar la civilització i la llibertat a Espanya l'havien invadida, i volien fer-se'n amos i senyors, i que'ls catalans veient en perill els seus terçosos, s'havien aixecat com un sol home per a oposar-se a l'invasió estrangera que menaçava la seva independència.

I quan explicava el cas, afegia el simpàtic Bartomeu:

—Pot-ser ne vaig fer un gra massa, de propaganda patriòtica, en elogi dels somatens, car el moro pacífic va entusiasmar-se de tal manera, que'm va abraçar, i si em descuido m'escanya. L'endemà, desde les files enemigues, m'apuntava l'espigarda amb no gaires bones intencions.

Era un home molt trempat en Bartomeu de l'Aixa.

JOAN DEL NOIA

TÉ RAÓ

Entre pares de família de debò, dels efectius, se parlava dels oficis a Espanya més productius.

Cadescú hi deia la seva, s'exposaven molts parès; però, això sí, en definitiva, no's concretava mai res.

Al tocar-se les carreres, un va afirmà en absolut que'l gastar diners en llibres són diners i temps perdut.

Un segon assegurava que en qualsevol estament pot fer fortuna, el que tinga perseverancia i talent.

I un tercè els hi responia, defensant a dret i a tort, que, per triomfà en tots els ordres, lo que's necessita és sort.

—No divaguin més, i escoltin (diu, a l'últim, un senyó d'aquells que encara no havien donat la seva opinió).

Aquí s'ha parlat de mèrit, de sort, d'enginy, de talent... lo que més alt se cotitza no es res d'això, enterament.

Avui que, cercant els homes comoditats personals, els més revolucionaris se fan governamentals, és la feina perillosa,

és de la vida el menyspreu, és el valor temerari lo que's paga a més bon preu.]

I, en proba d'això, reparin que avui els més ben pagats són aviadors i toreros,

pels seus treballs arriscats.—
Aleshores, una dona que té el seu fill combatent al Marroc, pren la paraula per preguntà ingènument: —Si la llei reguladora de la paga és el perill, voleu fè el favor de dir-me quant li pertoca al meu fill?—

Van mostrar-se tots conformes amb aquella apreciació, i amb convenciment unànim van respondre: «Té raó!».

VERDUM

EL GOVERN I EL POBLE

ENGANY DESCOBERT

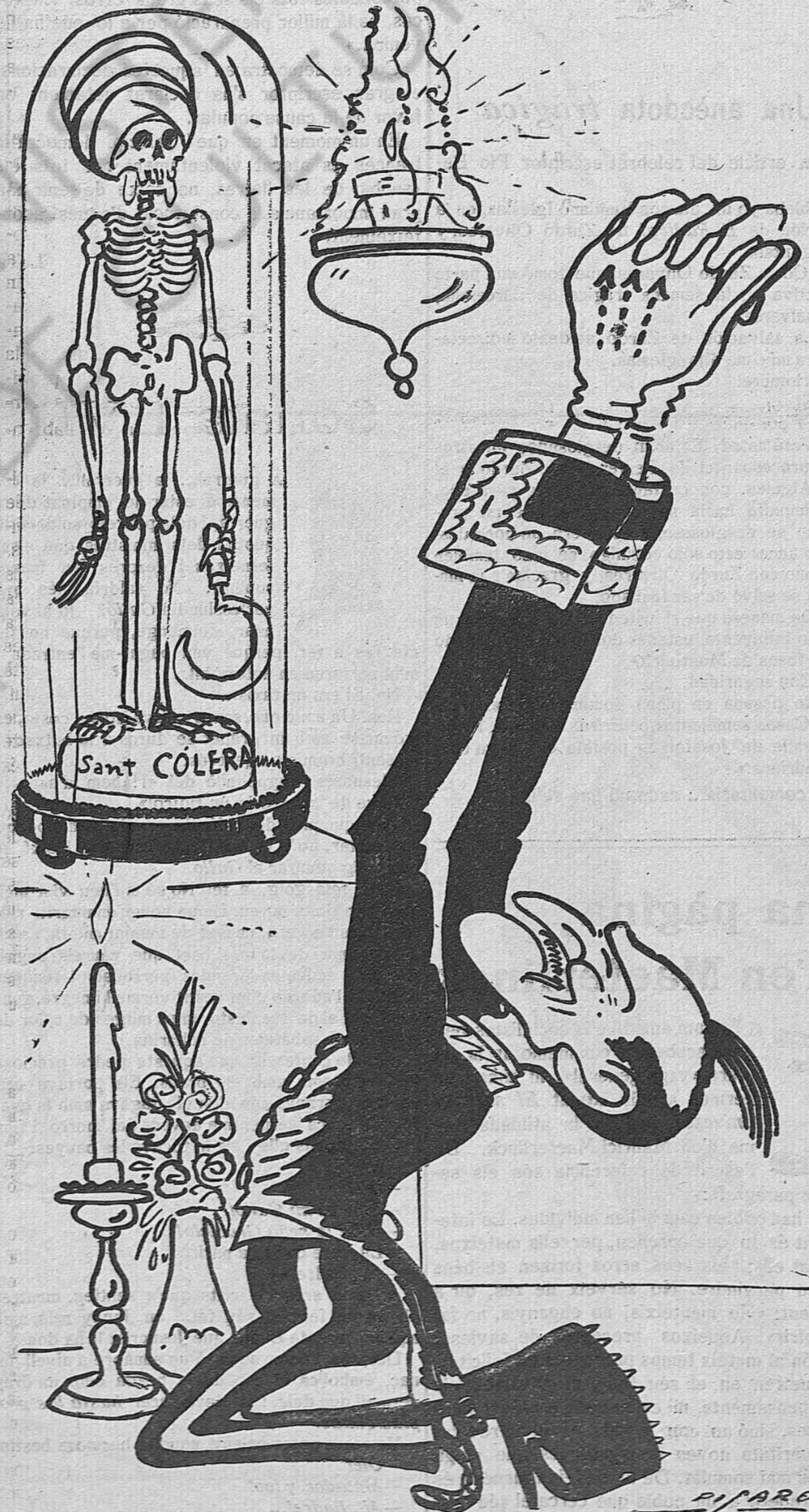
BEN inútil és que'ls ministres se desfacin donant explicacions i volent dissimular lo que ja no pot dissimular-se. Avui és cosa absolutament certa i plenament comprovada que'l govern, a l'informar de la guerra al poble, ha faltat a la veritat, ha volgut

enganyar-lo, amagant-li els contratemps dolorosíssims i els episodis desgraciats de la nova campanya africana.

Com havia de succeir per força, la veritat ha acabat per saber-se, si no totalment, al menys en una part prou considerable per a que tothom pugui fer-se càrrec de com ha anat fins ara la guerra al Marroc. I ara se sab que les males noves el govern se les ha guardades, no un dia ni dos, sinó setmanes i mesos, amb l'intent clar de fer-les fonèdices. Heus-aquí un agravi més que'l poble reb dels homes que governen l'Estat.

Cartes de soldats que arriben, relats de ferits i malalts que tornen, correspondències de corresponsals que gosen a dir les coses tal com són, ens donen la versió verídica de la situació en la zona espanyola i dels combats mortífers que s'hi desenrotllen. I aleshores ens enterem que les baixes reals són tres vegades més nombroses que les consignades en els telegrams més o menys arreglats que facilita el ministeri de la Guerra; que certes preteses victories han estat operacions poc favorables; que han hagut d'ésser abandonats per les tropes espanyoles un nombre considerable de morts i ferits, amb les armes i les municions de aquests; que l'objectiu de determinades ope-

Fervorosa pregaria

—Per l'amor de Déu!... Dóna una escapadeta cap a aquí, que distreuràs als espanyols de la seva obsessió contra la guerra!...

PIÑAROL

racions no ha pogut ésser assolit malgrat la sang vessada en tres o quatre combats distintes; que la jarka segueix forta en les seves posicions, tancant a les tropes espanyoles el pas a la cobjada vall de Wad-Ras; que a l'endemà d'alguns combats els ferits no han tingut llocs per a jeure, ni palla per a descansar sobre ton, havent d'atendre un sol metge a cent o a dos-cents ferits...

1, francament, quan se sab tot això, fa rabia que'ls ministres, disfregant la veritat tràgica que'ls pesa damunt la consciència, parlin cada dia per altre de triomfs esplèndits, d'operacions brillantíssimes, de centenars de baixes causades a l'enemic i de càsties duríssimes infligides als kabilenys.

La dignitat del poble exigeix que'ls homes del govern espanyol acabin de disfregar la veritat. Si no volen confessar aquesta, al menys que callin. Són enormes, imperdonables, les seves culpes. Que no les agravin, doncs, amb l'insult, que per al poble representa el que se li pintin victòries i alegries de guerra a l'hora mateixa en que'ls pobres ferits no tenen ni palla per a jeure i s'ha de deixar un munt de soldats caiguts en mans de les kàbiles en revolta.

FULMEN

Una anècdota tràgica

D'un article del celebrat escriptor Pío Baroja:

«Hablaba yo un día con Emiliano Iglesias, en la redacción de *El Radical*, de Zurdo Olivares, y le preguntaba:

»—¿Cómo Zurdo Olivares, que tomó una parte tan activa en la semana trágica de Barcelona, pudo salvarse?

—La salvación de Zurdo se debió indirectamente a mí—me dijo Iglesias.

»—¿Hombre!

»—Sí.

»—¿Y por qué?

»—Verá usted. Estaban desglosados nuestros tres procesos: el de Ferrer, el de Zurdo y el mío. Alguien, con bastante influencia para ello, por simpatía hacia mí, consiguió que mi proceso no se desglosase, y como era un poco descaído hacer esto sólo conmigo, se hizo también lo mismo con Zurdo Olivares, y gracias a la manobra se salvó de ser fusilado.

»—De manera que si usted no llega a tener un paisano influyente, ustedes dos hubieran quedado en los fosos de Montjuich?

»—Con seguridad.

»Esto pasaba en plena dominación conservadora. Casos semejantes ocurrirán siempre. Hasta en el valle de Josafat es posible que haya buenos padrinos.»

Els comentaris... cada hù que se'ls faci.

Una pàgina d'en Maeterlinck

L'album amb que'ls socialistes belgues acaben de commemorar la darrera «vaga general», hi consta un hermós article titulat *El sufragi univesal*, degut a la atildada ploma d'en Maurici Maeterlinck. De l'escrit de referència són els següents paràgrafs:

«Hi han pobles com hi han individus. Lo interessant és lo que aprenen, per ells mateixos, malgrat ells; i els seus errors formen els béns del seu pervindre. No serveix de res, dir a un infant: «No menteixis, no enganyis, no facis sofrir». Aqueixos preceptes de saviesa, que són al mateix temps preceptes de felicitat, no penetren en el seu fons, ni alimenten els seus pensaments, ni esdevenen realitats benefactores, sinó un cop la vida els hi ha revelat com veritats noves i magnífiques que ningú hagués mai somniat. De la mateixa manera és inútil repetir a un poble que cerca el seu destí: «No cregueu pas que la raó és del número; que una mentida afirmada per cent boques dei-

xa d'ésser una mentida; que un erro proclamat per una colla de cecs esdevé una veritat que la natura sancionará. No cregueu, tampoc, que col·locant deu-mil ignorants contra un savi arribareu a saber alguna cosa, o que forçareu la més humil de les lleis eternes...»

»Lo que's diu així a la moltitud, és una gran veritat; però no és menys veritable que tot això no esdevé eficaç sinó després d'haver sigut viscut i haver-se'n fet la prova. En aqueixos problemes on convergeixen tots els enigmes de la vida, la moltitud que s'equivoca té quasi sempre raó contra'l savi que també té raó. Se nega a creure'l. Sent vagament que darrera les veritats abstractes més evidents, existeixen innombrables veritats vives que cap cervell és capaç de preveure, car li manca el temps, la realitat i les passions dels homes per a desenrotillar la seva obra. I això és que qualsevol advertència, qualsevol predicció que se li dongui, la moltitud exigeix, abans que tot, que's faci l'experiència. ¿Pot dir-se que, quant l'obté, és que s'ha equivocat a l'exigir-la? Fóra necessari un estudi especial per a examinar lo que'l sufragi universal ha aportat a l'intel·ligència general, a la consciència, a la dignitat, a la solidaritat cíviques dels pobles que l'han practicat; però encara que no hagués fet altra cosa que crear, com en Amèrica i en França, el sentiment d'igualtat reial que s'hi respira com una atmòsfera més humana i més pura, per això sols seria un gran bé que faria perdonables tots els seus greus errors. En tot cas, és la millor preparació per a lo que ha de venir...»

Com se demostra en aquestes declaracions, el gran escriptor s'ha declarat netament en favor de la causa popular.

En un moment en que'l principi democràtic francès és atacat violentament per tots els «snobs» de les lletres, no deixa de tenir una gran importància la constatació d'aquest acon-teixement.

L. H.

Sonata LVII

A guerra!... la guerra!... Ja començo a estar-ne empipat de la guerra, i dels pobres soldats de quota i dels ministres que s'enterneixen i després fan frases sublimes. No valdria més que parlessim del Gallo? Jo hi vaig anar diumenge, perquè no tenia res a fer, perquè van pagar-me l'entrada i m'hi portaren en automòbil.

No. Si era un taxis...

Res. Un amic que, sense com va ni com costa, va trovar-se amb un grapat de duros a la butxaca i se sentí bromista i generós.

Aleshores vingué allò del «Hi hem d'anar», i lo altre de «No facis un ridícol».

Com que això del ridícol, servidor, en podent-se'n estar, no'l fa mai, vaig accedir, i així es com vaig admirar al Gallo.

I que feia goig, a fè! No sé si l'heu vist mai, però per si no, mireu. És un home enmagrit, moreno tirant a verd, cansat de menjar pilota, i amb un caminar de lo més bast que veure's pugui. A sobre aquestes prendes personals i físiques poseu-hi l'adorno d'un vestit vermell i negre, gens semblant al de Mephisto, unes mitges de color de rosa i unes sabatetes de ballarina.

S'ha de confessar que aquesta pedra preciosa hi feia broma amb els braus. Els portava cap aquí; els tornava cap allà; els jugava amb la cua; feia la dansa serpentina davant del morro, i fins els escupia als ulls i els hi tocava les banyes.

—Olé!

—Olé!

—Este es mi Gallo!

—Biba la seña Grabiela!

—La mare que't va parir!

—Aii, lladre.—

Aquests eren els crits que's sentien, mentres ell anava fent el seu fet, i en Junoy reia, amb aquella cara de Budha que Jesucrist li ha donat.

Després, l'home se posà un sanabre a nivell del naç, embolicà el cap de la bestia amb un drap vermell que duia, i li clavà l'acer *hasta las propias cintas*.

Va caure potes enlaire aquella hermosa bestia.

—Olé!

—Matador y too!

—Aii, lladre!...

Però, no és tot, això. Me'n veig un que baixa a la sorra, i un altre, i un altre, fins a més d'una

dotzena — veritat que eren trinxaraires,— i me l'agafen, el petonegen se li agenollen i criden:

—Déu es gran i don Gallo el seu profeta.—

Un home pensa:

—Carai!... si som al Marroc.—

Maleit Marroc!

Però, és impossible. Hem de tornar-hi en la con-verça que sigui; tant si volem com si no.

He llegit això. Es de l'*Heraldo de Madrid*.

Escolteu; se tracta d'una mena de cos irregular, organitzat a Tetuàn. Bona gent. Escolteu amb atenció:

«La partida de la porra» sale de noche, avanza por cañadas y trigales, aprovecha el curso del río; luego se oculta en los accidentes del terreno, y cuando más desprevénida está la gente, en un aduar enemigo, caen como llovidos del infierno y razian.

«Raziar es un verbo que aquí se aplica con benévola amplitud. A mí me han raziado una almohada de goma y luego una maleta llenita de ropa. En España eso se llama —porque también somos amplios y benévulos— irregularidad o distracción; y si el autor es hombre rico se dice: ¡Pobre muchacho, padece de cleptomanía!

«Esta «partida de la porra» es una especialidad «raziano».

«Como el caballo de Atila, donde posan la planta no crece la yerba.

«Este enemigo se lo merece todo —dicen los que con él luchan y son víctimas de sus emboscadas.— Cuentan sus crímenes, sus actos de la más refinada crueldad, y de esa manera justifican lo que por nuestra parte se haga.

«En realidad, los de Anghera y Wad-Rás no son hermanos de la Caridad precisamente, y sólo se atemorizan cuando el enemigo comete mayores tropelías que ellos mismos...»

«La «partida de la porra» hasta ahora se mantiene dentro de los límites de una correcta discreción. Mata las gallinas y las ovejas. Si encuentra mujeres, las suelta; si hay hombres, combate, y si se someten, los trae prisioneros a la plaza.

«Esto disgusta a los partidarios de la política del general... Bueno; de un famoso general español, a quien se atribuía la siguiente frase:

«—A los habitantes del país X hay que dividirlos en dos grupos. El de amigos y el de enemigos. Se fusila al de amigos y así ya sabemos que sólo tenemos que combatir enemigos.»

No es millor parlar del Gallo?

Vaja, buenas, i amb salut.

Cobra, Enric.

MORITZ XVIII

la pedrera de Sidi-Musa, els contractistes que extreien pedra per a la construcció del moll de Melilla, proposant-se fer economies, han despedit a 240 obrers, dels 460 que hi treballaven.

Entre'ls despedits hi havien vint moros.

Ara bé, els companys d'aquests treballadors, impulsats per l'esperit de solidaritat, s'han declarat en vaga, demanant la tornada al treball dels seus companys despedits.

Moros i cristians han fet causa comú. Els moros, malgrat les amenaces i precis dels contractistes, han secundat el moviment amb un entusiasme gran.

Fins que'ls obrers cristians no tornin a la tasca, ells no agafaran cap eina.

—Morito estar lo mismo que gente arumí—deien ells.

A mida que'ls moros tornaven a Melilla, després d'abandonar el treball, eren aclamats pels obrers espanyols, establint-se entre les dues races una confraternitat admirable.

Això és una gran lliçó que, enfront la sang que corre en els territoris propers i el sistema esmersat per a castigar als revoltosos, deuria servir d'exemple.

Heus-aquí com els explotats saben entendre's, i estimar-se i ajudar-se, malgrat la diferència de races, de civilització i de llengua.

Els entenen la patria universal i l'ajuda mútua; això que costa tant d'entendre als capitalistes, que disposen de maters i de schneiders, per a la conquesta, oblidant que l'amor al pròxim és l'arma més poderosa i més santa, l'única que civilitza sense oprimir i conquereix sense sang i sense foc.

Depressa i corrent, com si perdés el jornal, ha passat per Barcelona el ministre d'Instrucció Pública.

La velocitat de tramvia al nou que porten, usualment, aquesta mena de personatges, si no és estudiada per a fer veure que estan molt enfeinats i que no poden entretenir-se dos minuts enlloc, no's comprèn.

Malgrat aquesta precipitació, el senyor ministre va tenir temps de fer un xisto.

En l'album que li fou presentat en la Normal de Mestres, hi va escriure:

«En l'obra social, a la dona li correspon el fonament...»

Té raó, completament,

el ministre, i li dem tota.

D'una obra és el fonament

la part que sempre va a sota.

La Joventut Catòlica d'aquesta ciutat organitza per al dia 17 del corrent un gran certamen i altres solemnes oficis, amb assistència de moltes mitres i amb la cooperació de l'«Orfeó Català» (dues coses que's completen).

Aquesta cerimònia religiosa tindrà lloc al monastir de Ripoll, i es diu que serà la primera d'una serie de festes constantinianes que's proposa celebrar.

Encara dura això?

Amb les passades festes constantinianes ens varen tant constantinopolitzar, que'l qui pogués desconstantinopolitzar-nos, bon desconstantinopolitzador serà.

Al que digui això set vegades seguides, sense equivocar-se, els bisbes assistents a la festa de Ripoll li poden concedir una tonelada d'indulgències.

El ministre d'Instrucció Pública va rebre, dies enrera, una carta d'un patriota que segurament no havia sigut mai ministre, ni aspirava a ser-ho, per a demostrar el seu patriotisme.

El firmant de la carta ofería, senzilla i grauitament, terrenys per a edificar escoles en els barris extrems de Madrid.

La junta del Patronat acceptà, complascuda, el valuós oferiment, i el ministre ha acordat enviar, de reial ordre, les gracies al donant.

Tot està bé. Admirable!

Ara sols falta que les escoles s'edifiquin aviat.

Però, què s'hi juguen que primer que les escoles estarà llesta la nova plaça de toros?

Nosaltres ens hi juguem quatre pessetes, l'import d'una entrada de «sol».

I consti que tants diners,

per anà als toros, ens dolen;

però lo que és aquest cop

amb gust perdriem l'aposta.

Un capellà i un rabí viatjaven en el mateix vagó.

El capellà, menjant-se una costella de porc:

—En voleu?

—No, gracies; la meua religió m'ho prohibeix,

—va contestar el rabí.

—Si que és llàstima, perquè és una cosa de primera!

A l'arribar al terme del viatge.

—Espero que'm presentareu la vostra dona,

—va dir el rabí.

—Oh! Jo no'n tinc, de dona!—va exclamar

el capellà.—La meua religió m'ho prohibeix.

—Si que és llàstima, perquè és una cosa de primera!

Salt, 10 de Juny.

Sabem que'ls regidors d'aquest poble no's preocupen de la seva administració; però no hauriem cregut mai que la seva frescura arribés a l'extrem de deixar que estessim, prop de dos mesos, a les fosques, sense pendre cap acord contra la Companyia d'Electricitat, que fa realment lo que li dona la gana.

L'arcalde, que amb tant garbo presideix la processó, escolta, com qui sent ploure, el següent couplet, que li canten amb musica del «Balancé»:

L'arcalde que avui tenim és un home molt sensat que en tot té bastant d'empenyo, fins amb l'electricitat.

Ai, senyor Cat, senyor Cat!, si no penyora l'empresa, jo li prometo a vostè que li daré una sorpresa.

Ell és com qui mana al poble, com autoritat no és ell, sinó que és el «Sucre-candi», deixant-lo així, per anyell.

Ai, senyor Cat, senyor Cat!, jo li crido l'atenció, perquè—batlle—entre altres coses, aquesta no té perdó.

Borges Blanques, 30 de Juny.

És altament encoratjador poguer veure com un poble s'interessa per les qüestions culturals, el coneixement de les quals pot portar-lo a un gran millorament moral.

La part proletària i agrícola del nostre poble, la que no està matrucada per les idees caòtiques carlistes—les que, per una irònica paradoxa, encara tenen conreadors en la classe social que més les hauria de rebutjar—s'ha anat familiaritzant amb els temes de pedagogia i exposició de principis, que diferents conferencians els hi han anat fent patents, fins al punt que ja sent un viu desig de que li parlin de coses tècniques, que fins avui les havia considerat inaccessibles a la seva comprensió.

Com s'ha realitzat aquest canvi? Mercès a què's deu? Formant requetés i important pinxos i vius, que desviïn cap als derroters del fanatisme i el' cultura a les classes proletàries?

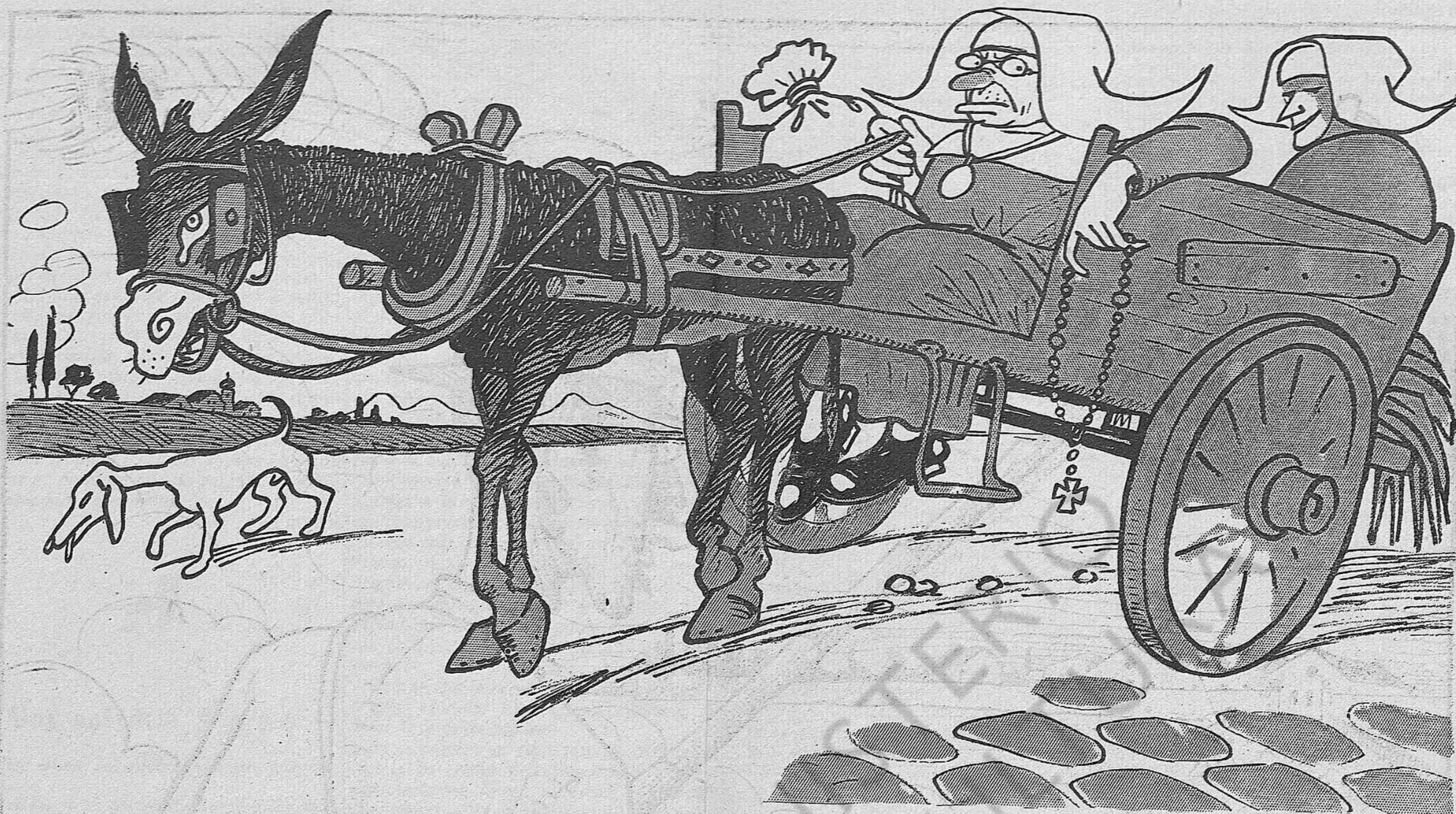
No, certament; el senyor Rocamora, que'ns donà una conferència, dissabte passat, confessà amb la senzillesa que'l caracteritza, que, davant la remarcable tasca social i educadora que realitza nostre Centre, en restava extraordinàriament admirat, i

DE TRANZIT

—Apa, menuts!... que aviat no patireu calor,... que us treuràn tota la llana!...

El clero a França

Allà, les pobres mongetes,
han de guiar tosqes carretes.

per tot arreu ho proclamaria com a model d'abnegació envers nostres ideals.

Nosaltres ens afanyarem per a que l'avenir no desmenteixi el present, presentant davant per davant dels repugnants i immorals requetés una joventut culta i entusiasta per als ideals republicans.

Cherta, 30 de Juny

El nostre esotanat regent acaba de posar-se els neulers al coll. Ademés de comptar amb tantes enemistats en la població, degut al seu caràcter i maneres de procedir, ara acaba de fer la planxa del sigle, que li pot reportar bastant perjudici, doncs Sant Joan no li perdonarà.

La vigília d'aquell sant, al tocar les dotze del mig-dia, Joans i Joanes estaven preparats per aplaudir al primer repic de campanes, com tenen per costum tots els anys i donar el crit de «visca Sant Joan!» Més, els pobres se quedaren amb un pam de nas, puig no's repicaren les campanes ni sisquerra's feu la festa; i esperant que'l mossèn la faria el dia 24, els clavà un altre xasco. Tots han protestat de tal fet i creiem que a hores d'ara ja'n deu tenir coneixement el sant, per a que ho tinga en compte.

Ara bé, la vigília de Sant Pere creiem tots que succeiria igual, i com que no estavem preparats, ens sorprengué que, a l'última campanada de les dotze, ens clavés un tant gran repic de campanes, i, després del primer repic, les engegà totes al vol, desde la petita a la més grossa, igual que si fos el dia de la festa major de la vila. Desde lluny se sentien uns grans crits a dalt del campanar i vàrem aclarir que hi era ell en persona, ventant la més grossa i animant als altres per a que anessin ben depressa. Admirats tots de lo que passava, per fi vàrem donar amb el quid. Ell se diu «Perc de les rates» i va volguer recordar-ho als veïns.

EL PIS I LA TORRE

Un cert ciutadà, qual nom l'història, prudenta, es calla, vivia en un bonic pis amb la dona i la mainada. No era, la casa, un model de refinada elegància, però no hi faltava sol, tenia vista i bons aires, i amb uns quants objectes d'art i un regular moblatge, resultava el tal piset un alberg ben agradable.

Mes, heus-aquí que un matí, excitat per la taràntula de la tonta vanitat,

el veí d'aquella casa volgué, com els grans senyors, tení hostatge a la campanya, i a l'efecte va adquirir una torre abandonada situada en un turó ple d'esbarzers i argelagues.

Endavant, ja la tenim. Ara cal habilitar-la, per a poguer-s'hi instal·lar quan vingui la temporada. Quins mobles hi portarem? Amb què omplirem les estancies d'aquell palau esquerdat, arxiu de pols i d'aranyes?...

Com que'l nostre home no té massa forta la butxaca, comença a treure del pis mobles, pisa, robes, làmpares. A la torre aquests sillons!... A la torre aquests plantes!... A la torre aquests miralls, i aquests llits i aquestes taules!...

Si n'inventa, l'infeliç, de combinacions i trampes per poguer seguir amoblant la torre, sense que a casa li quedi el pis massa buit!... Si'n fa de viatges i viatges, prenent mides i portant els trastos d'un lloc a l'altre!...

Tot inútil!... No tenint prou mobles per dugues cases, terminada la funció, al dar per habilitada la torre, observa que'l pis, abans tant ple i agradable, ha quedat buit, escurat, sense adornos, sense gales, sense armaris, sense llits, sense utensilis de taula, com un sembrat que ha sofert l'assot de la pedregada, com un fogar saquejat per un aixam de salvatges...

I bé. Sabeu què vol dir, amics meus, aquesta faula? Que, si els nostres governants no fossin uns poques-latxes, veurien que abans de fer gastos a la torre d'Àfrica fóra molt milló arreglar el pobre piset d'Espanya.

C. GUMÀ

Els obrers i el cinematògraf

En el nostre país les organitzacions polítiques i socials, aprofiten molt poc certs medis d'atracció, de propaganda i d'enfortiment que amb gran resultat vénen empleant temps hà les organitzacions de l'estranger. A l'entorn d'un partit polític o d'una corporació social, se pot crear una sèrie d'institucions de divers caràcter — culturals, econòmiques, científiques, recreatives, deportives, etc. — que, ademés del seu valor propi, independent, cooperen amb eficàcia la consecució dels fins que aquell partit o aquella corporació se proposen assolir.

Alguna cosa d'això veiem aquí. A aqueixa mena d'institucions pertanyen les escoles, els dispensaris, les cooperatives, les seccions de sport, els teatres, etc., creats per determinats centres polítics, socials i religiosos. Però tot lo que aquí hi hà és encara rudimentari. Hem de confessar també que són les forces de l'extrema dreta les que més avançat tenen l'establiment de les institucions a que'ns referim. Així mateix confessarem que, des d'aquest punt de vista, els plans d'en Lerrooux, a l'organitzar el seu partit a Barcelona i el crear la titulada «Casa del Poble», estaven excel·lentment orientats, i haurien donat resultats esplèndids, si hi hagués hagut en l'obra del capítol ex-revolucionari el contingut moral i l'honradesa de procediments que li han mancat en absolut. Així i tot, molta part de la vigoria que tingué el partit lerrouxista i la seva mateixa resistència a l'enfonsament que'l menaçava, se deuen a l'acció de les institucions de diferent mena aixecades per en Lerrooux a l'ombra de la «Casa del Poble».

Una de les coses que més útils poden ésser avui als partits és el cinematògraf. Ja fa molts anys, que a Catalunya, cada societat política o recreativa que's funda, té el seu teatre, on actua la corresponent colla d'aficionats. En els darrers anys, el cinematògraf ha prèns molt del camp que'l teatre ocupava. La popularitat del

cinema és extraordinària. Perquè els centres no han de tenir el seu cinematògraf?

Ja sé que contra aquest se llencen dures acusacions. Però tals acusacions responen al mal ús que se'n fa. És innegable que'l cinema exerceix actualment una influència perniciososa sobre'l poble, com l'exerceix el baix teatre de melodrames, amb sang i fetge, i pornografies bordelleres. Precisament és això una raó més per a que les organitzacions polítiques i socials estableixin cinematògrafs pel seu compte, sense la finalitat purament industrial que dirigeix els cinematògrafs públics i que és la vera causa de tots els grossos defectes de que amb motiu se'ls acusa.

Els centres obrers haurien d'ésser els més interessats en fer-ho. La classe treballadora és, d'una part, la que major contingut dona al cinema, i d'altra part, la més accessible a la desmoralització que produeixen les pel·lícules melodramàtiques, les excessivament realistes i les de mal gust. El cinematògraf, ben dirigit, és un poderós element de cultura popular i de sa esbarjo.

Heus-aquí les consideracions que m'ha suggerit la nova de que'ls socialistes de Puteaux (França) acaben d'inaugurar, amb extraordinari succés, un magnífic cinematògraf a l'aire lliure.

A. R. I V.

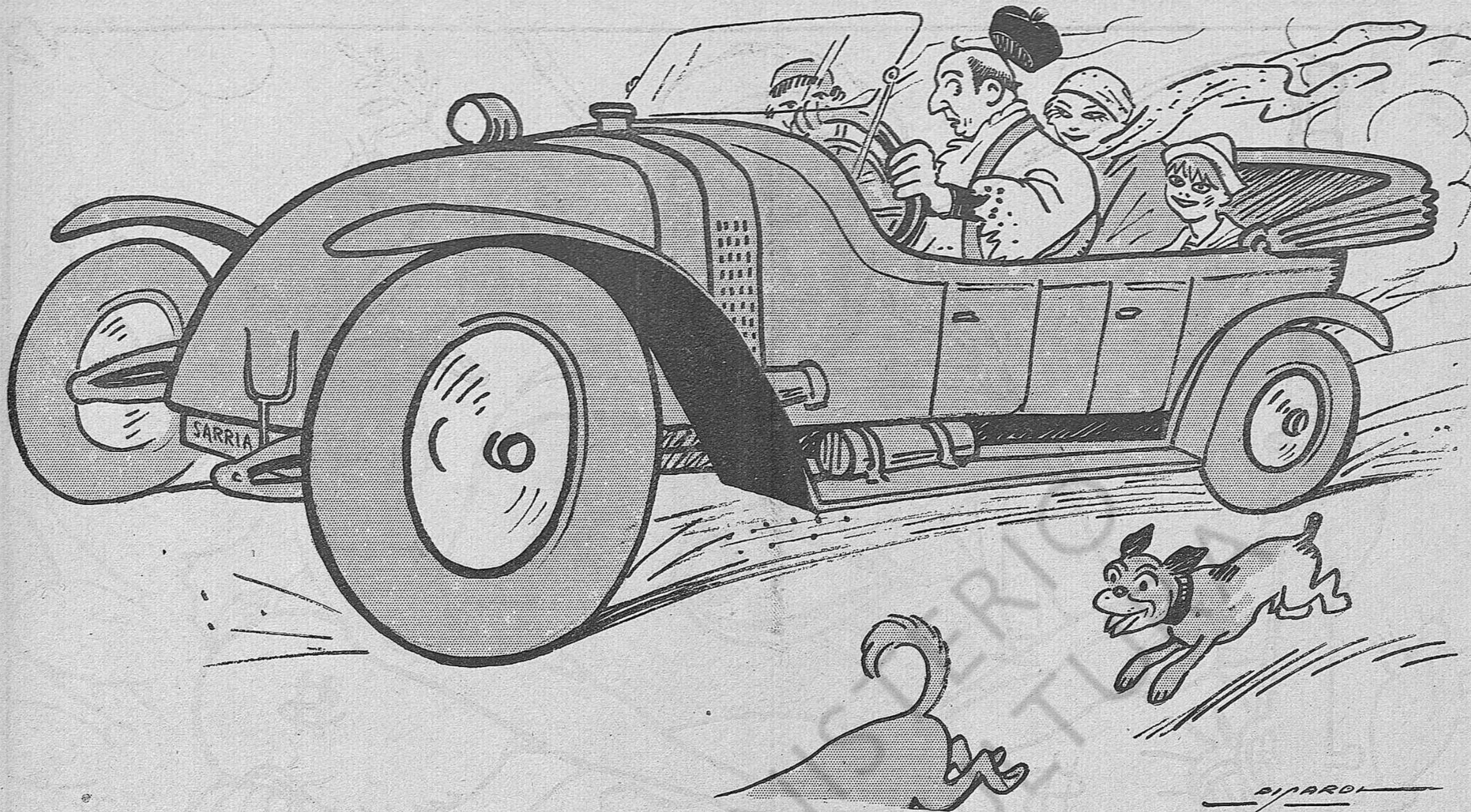
En Tolstoi i la guerra

Heus-aquí, cavallers, alguns pensaments del gran filòsof rus, l'immortal autor de *La guerra i la pau*.

I

«La guerra, amb totes les seves conseqüències habituals: la destrucció, el saqueig, el robament, l'incendi, la mort; amb l'escusa de la necessitat i la llegitimitat, i amb l'exaltament de les gestes militars, l'amor a la bandera i a la patria, perverteix en un sol any més gent que no milers de saqueigs, d'incendis i d'assassinats comesos durant un segle per persones inconscients i solitaries, i dominades per la passió i l'encegament».

El clero a Espanya

Aquí qualsevol rectò mena un auto de mistó.

II

«És possible conciliar la doctrina netament expressada per Jesús i continguda en el cor de cada un de nosaltres—perdó, humilitat, paciència, amor al pròxim, amics o enemics,—amb la pretesa doctrina de la guerra i de les seves violències contra'ls conciutadans i els estrangers?»

III

«El nombre de les víctimes de la guerra, solament durant el passat segle, arriba a trenta mil·lions. Si aqueixos màrtirs de la doctrina del món haguessin sapigut resistir, negant-se a seguir la falsa doctrina, s'haurien evitat el sofriment i la mort.»

IV

«Així com l'assalariat ha sobreviscut a l'esclavatge, és possible que les violències de la guerra sobrevisquin a la mateixa guerra. Però una cosa és certíssima. De continuar en la forma absurda i grossera que ara són, forma essencialment contrària a la raó i al sentiment moral, les guerres i els exèrcits s'aboliràn.»

V

«Vindrà dia en que'ls homes oblidaran les arts guerreres, transformaran les espases en picots, les llances en falç i els fusells en aixades. I dret aquestos temps, dret a la nova forma de vida, l'humanitat hi avança dreturera i ràpidament...».

LLEÓ TOLSTOI

REPICS

RA sí que, và per bon camí, això de la civilització espanyola al Marroc.

En Bielei Maura no podrà escriure cap més article sobre'l particular.

Sabeu per què?

Perque'l President del Congrés, senyor Villanueva, empenirà dintre pocs dies un llarg viatge a l'Àfrica.

I suposem que'l senyor Villanueva no và a

l'Àfrica a collir figues de moro, que ja se sab que punxen, sinó a estudiar lo que més convinga a aquells territoris on arriba l'influència espanyola, i convertir-ho en projecte de llei quan s'obrin les Corts.

Si és aixís, ompli de notes la cartera, i torni aviat. Prò si no, que's quedi a l'Àfrica, que es donde debe de estar.

Heus-aquí el primer acord dels tres que acaba de pendre la titulada «Joventut Reformista».

«Primer. Convé mantenir la més ferma coessió, ja que, pot-ser, el pervindre ens reserva un paper important en els aconteixements...».

Eh? Fiqueu-los el dit a la boca, an aquestos joventitos!

Sabreu lo que és tenir un requisit coll avall... i bons ullals... i bona gana!...

No val a llevar falsos testimonis. En Cambó ha protestat de que algú digués que ell sostenia conferències privades amb en Lerroux.

I el xicot té raó. Han senyalat malament els que apunten al sardanista de Besalú.

Són en Prat i l'Abadal, els del contuberni.

El Comitè progressiu d'Acció Social proposa que's commemorin, d'una manera o altra, les cremes de convents de l'any 1835 i de l'any 1909.

Justa! Podríem commemorar-ho amb una bona parrellada.

De caragols, s'entén.

Els liberals democràtics han traslladat el domicili al carrer del Conde del Asalto.

Democràtics i van al carrer d'un comte? Qualsevol hauria dit que lo que'ls sugestionava, d'aquells barris, era l'«Eden Concert»...

Ara ho veig. Hi van per a estar a la vora d'en Güell i Bacigalupi.

Les sufragetes angleses han intentat incendiar la ciutat de Londres «por los cuatro costados».

Però sembla que la cosa no ha passat de l'intent.

Se veu que Don Prudencio ha fet prossèlits. Alegrem-nos-en.

Els lerrouxins de Girona han canviat el seu orgue setmanal, *La Razón*, per un altre periòdic titulat *El Guerrillero*.

De manera que de Raó ja no'n tenen, els radicals de l'Immortal.

Com els d'aquí. Que tampoc n'han tingut mai.

Abans d'ahir va celebrar-se, a la capella de Sant Cristòfol del carrer del Regomir, la tradicional benedicció dels automòbils.

I a la mateixa hora, un altre Sant Cristòfol, el del carrer de Sant Pere més alt, estava fent la mateixa cerimònia.

Es dir, doncs, que ara són dos els Tòfols que beneeixen els autos.

Faltarà sapiguer quin és el veritable. Jo voto per Sant Cristòfol nano.

Segons telegrama de París, un boig rematat, que patia la mania persecutoria, va fer testament a favor del rei d'Espanya.

Vet-aquí un regicidi a l'inversa.

Els carques de la Defensa Social han fet una excursió a Nuria.

Aquests sí que no hauràn tingut necessitat de ficar el cap dintre de l'olla...

Perque tota la vida que li tenen!

A Holanda, com aquí?

La reina Guillermina ha celebrat una llarga i amistosa conferència amb el capdavafer dels socialistes del seu país.

I diu que de la conferència amb l'home avençat, va sortir-ne la reina molt satisfeta.

Els Roland estan a l'ordre del dia.

Aviat estaran al candelero. Amén.

A Madrid l'altre dia va ésser detingut violentament un home.

Mai dirieu per què?

Perque volia veure al rei.

D'ara endavant, quan a un home li diguin aquella frase cèlebre:

«¿Has visto al rey?»

Serà qüestió d'exclamar:

«Ni ganes!»

S'han fet probes pràctiques de la destrucció de vaixells de guerra per medi de projectils llençats des d'aeroplans.

Han donat un resultat completament satisfactori.

Traslladem la nova als partidaris de la segona esquadra.

Diuen de Río Janeiro que en l'estat de Paraná ha ocorregut una formidable explosió de dinamita.

—Llàstima de dinamita de Paraná!—diran les sufragetes angleses.

Es clar.

Per a què ha servit?... Paraná!

Entre dugues velles parroquianes a les Quaranta-hores:

—I ara?, vostè, també, quina manera de badallar que té tant escandalós!

—Vol dir que no li deixo sentir bé el sermó?

—No, senyora. Vull dir que no té necessitat de despertar als que dormen.

Mossèn Pere i Mossèn Pau parlen d'actes d'honoradesa.

—Veü?—diu el primer.—A mi, una vegada, una viuda, al pagar-me l'import d'uns funerals, va donar-me cinquanta duros de més.

—I vostè, què va fer?

—Desseguida vaig cridar al sagristà... i ens els vàrem partir.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN EL NUMERO 2296

Xarada 1.ª—Bellprat.

» 2.ª—Llibreteria.

» 3.ª—Teresa.

Conversa.—Gas.

Jeroglífic 1.—Ballenes.

» II.—Quintes.

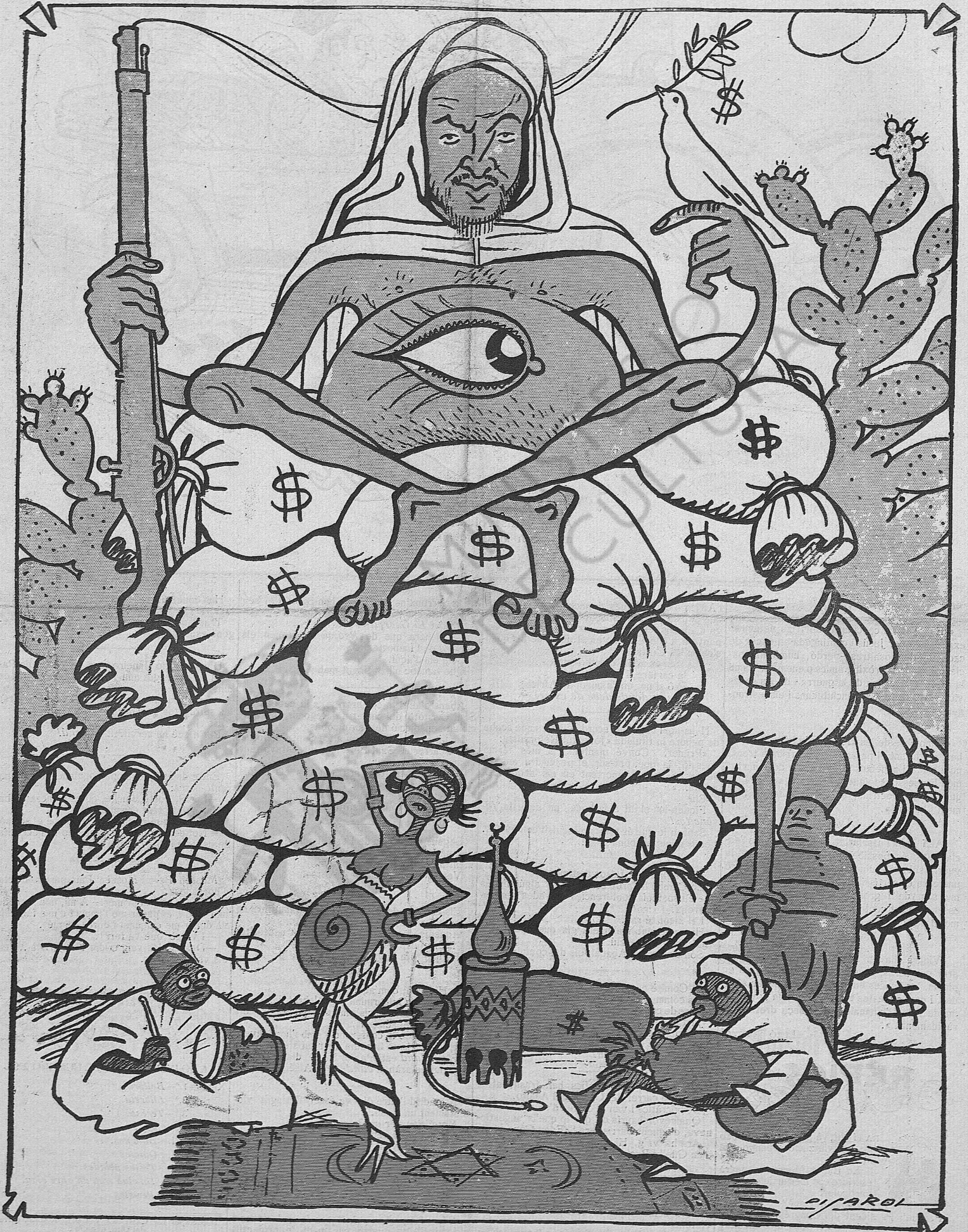
» III.—Testes pelades.

» IV.—Un clau treu un altre clau.

» V.—Revistes.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y G.ª

Figures d'actualitat

El Raisuli, o en Lerrox del Marroc